

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Факультет іноземної філології

Кафедра англійської мови

Дипломна робота магістра

з теми: **«Вербалізація емоцій у романі Г. Джеймса «Поворот гвинта»»**

Виконала: студентка 2 курсу

групи Angb1-M17

спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська), додаткова

спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (німецька))

Костенчук Богдана Іванівна

Керівник:

Марчишина А. А., кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської мови

Рецензент:

Шеремета Н. П., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови

Кам'янець-Подільський – 2018 року

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ЕМОТИВНОГО ТЕКСТУ	10
1.1. Взаємозв'язок емоцій і мови	10
1.2. Роль емоцій у процесі текстотворення	19
1.3. Емотивні смисли лексики в тексті	28
Висновки до розділу	34
РОЗДІЛ 2. АКТУАЛІЗАЦІЯ ЕМОТИВНОЇ СЕМАНТИКИ В ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ	36
2.1. Лінгвістична характеристика компонентів емотивного тексту ...	36
2.2. Особливості емотивної номінації	39
2.3. Експресивний потенціал лексичної семантики	48
2.4. Реалізація емотивного коду в мовній грі	57
Висновки до розділу	61
РОЗДІЛ 3. ЕМОТИВНІСТЬ У ТЕКСТІ РОМАНУ Г. ДЖЕЙМСА «ПОВОРОТ ГВИНТА»	63
3.1. Емотивний простір у тексті роману Генрі Джеймса «Поворот гвинта».....	63
3.2. Різновиди емоцій та способи їх вербалізації в тексті	66
Висновки до розділу	76
ВИСНОВКИ	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	81
СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ	89
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	90

ВСТУП

Проблема емотивності залишається актуальною в лінгвістичних дослідженнях, незважаючи на тривалу історію розгляду та появу нових парадигм. Упродовж останніх десятиліть їй приділяється все більше уваги, зважаючи на емпіричні дані та когнітивний потенціал емоцій як психофізичного явища. Вітчизняні та зарубіжні дослідники відносять проблему емотивності до першорядних завдань антропоцентричної лінгвістики (В. Ю. Апресян, Ю. Д. Апресян, А. Г. Баранов, Н. О. Бігунова, В. І. Болотов, О. М. Вольф, О. П. Воробйова, В. Г. Гак, С. В. Гладь, Т. А. Графова, О. М. Ільченко, В. А. Маслова, Л. А. Піотровська, В. І. Шаховський, О. М. Шахнарович, А. Вежбицька, В. Volek, F. Danes та ін.).

Сучасні праці, присвячені питанням семантики, прагматики та граматики, не можуть бути повними без урахування емоційного чинника. За висловом Е. Кассіра, в таких випадках від властивого людському досвіду «первісного конкретного концептуального й емоційного змісту, від його живого тіла залишається лише кістяк». Лінгвістика, що поставила в центр своїх наукових інтересів особистість людини, в якості основного дослідницького принципу використовує положення про те, що наукові об'єкти повинні вивчатися перш за все за їх роллю для людини, за їх призначенням у її життєдіяльності, за їх функціями для розвитку людської особистості та її вдосконалення [45, с. 108].

Зважаючи на популяризацію досліджень міждисциплінарного характеру та прогресування як медико-біологічних, так і соціогуманітарних студій, феномен емоції та її текстового втілення – емотивності – залишається у фокусі наукового зацікавлення.

Наукові обговорення, пов'язані з можливістю відображення емоційного в мові, вже мають свою історію. Розглядові цього питання присвячені риторичні вчення античних філософів, воно аналізувалося в працях В. фон Гумбольдта, К. Бюлера, Л. Вайсгербера, Ш. Баллі, Х. Шпербера, О. Ердмана, Ж. Вандрієс, у

роботах прихильників естетики «емотівізму», в дослідженнях В. В. Виноградова, Б. О. Ларіна, В. А. Звегінцева). Відомі підходи до вирішення проблеми про співвідношення раціонального та емоційного в мові та мовленні, про способи вербалізації емоцій досить суперечливі. Суперечності обумовлені, з одного боку, труднощами вирішення фундаментальних мовознавчих завдань, а з іншого, – є наслідком відсутності єдиної психологічної концепції емоцій, на якій би базувалися лінгвістичні дослідження емотивності.

Дискусії про емотивність тривають і сьогодні, але загально визнаним у сучасному мовознавстві є той факт, що дослідження цього феномена не може обмежуватися традиційними одиницями мови. Багато питань, пов'язаних з вивченням динаміки емотивного значення, емотивної валентності, емотивної комунікації та прагматики, емоцій як когнітивних механізмів виявляються нерозв'язними на лексичному і навіть на синтаксичному мовних рівнях. Сучасна тенденція в лінгвістиці до вивчення об'єкта зацікавлення за рахунок залучення все більшої кількості екстралінгвальних чинників робить необхідним дослідження емотивних явищ у контексті одиниць більш високого рівня.

Текстологія давно звернула увагу на проблему емоцій у тексті. Здатність текстів хвилювати, впливати, змушувати переживати зміст, оприявнювати емпіричні дані, розширювати світогляд, приносити задоволення завжди визнавалося їх іманентною якістю. Але як мовне втілення емоційності емотивність і сьогодні залишається однією з найбільш контроверсійних категоріальних ознак тексту.

Недостатньо окресленим у сучасній лінгвістиці тексту є статус текстової емотивності: вона часто ототожнюється з експресивністю, оцінністю, розглядається у складі одного з планів змісту тексту. Найбільш звичними в теоретичних лінгвістичних розвідках є поєднання експресивно-емоційного, емоційно-психологічного, емоційно-прагматичного, емотивно-когнітивного планів. Проте, включення емотивності до складу інших рівнів тексту, на наш

погляд, невиправдано розширює або звужує обсяг поняття «текстова емотивність».

Існування в лінгвістичних джерелах численних термінологічних і метафоричних позначень емотивних явищ (емоційне навантаження, емоційне забарвлення, емотивний план, емотивний тон, емоційний «ореол», емоційний «серпанок», чуттєве тло) ускладнює розуміння досліджуваного явища і робить необхідним виявлення уніфікованих характеристик текстової емотивності у категоріальному плані.

Складність розрізнення понять «емотивність тексту» та «емотивний текст» обумовлена тим, що емоційність довгий час визнавалася властивістю виключно художніх текстів, що й стало причиною недостатньої дослідженості емотивних особливостей текстів інших функціональних стилів. Водночас, вивчення функціональних особливостей текстової емотивності є важливим для встановлення загальних властивостей зазначеного феномена.

Емоційність пронизує всю мовну діяльність людини і закріплюється в семантиці слів, які визначають різні емоційні стани. Саме тому при дослідженні мови тексту крім логіко-предметної семантики, що відбиває будь-яке поняття людського мислення, важливо враховувати й емотивну. Загалом, емотивну семантику слова можна визначити як опосередковане мовою ставлення людини до навколишнього світу.

Як суттєвий складник пізнавальної діяльності людини, емоції становлять істотну частину її когнітивної системи, а процеси вербалізації емоцій висвітлюють важливі моменти та механізми функціонування людського мислення. Таким чином, проблема дослідження емоцій у мові та мовленні посіла гідне місце в лінгвокогнітивній парадигмі й багато в чому визначила суттєві напрями цієї галузі науки.

На думку А. Вежбицької, однією з важливих сфер використання даних, здобутих емотіологією, стала лінгвокультурологія, в якій використовуються положення про універсальність та інтегральний характер емоцій і національно-культурну специфіку вираження суб'єктивної сфери *homo loquens* засобами

різних мов [21, с. 45]. Обґрунтування необхідності розмежування понять «емоційність» та «емотивність» в мові науки і виявлення меж емотивності одиниць мови – основні теоретичні проблеми, розкриттю яких присвячені численні праці, що обґрунтовують характер окремих проявів впливу суб'єктивної сфери особистості на особливості мовних одиниць у різних лінгвокультурах.

З огляду на викладені аргументи, **актуальність** магістерської роботи визначається потребою розгляду вербальних одиниць втілення текстової категорії емотивності з опорою на їхні структурні та семантичні особливості. Антропоцентрична спрямованість сучасних лінгвістичних досліджень дозволяє тлумачити емотивність як вияв людини в мові. Антропоцентричний підхід спонукає дослідників звертатися до опису лексики, яка виражає оцінку й емоції. Емоційна лексика є основним засобом вираження людських емоцій і складає значну частину в загальномовному вокабулярі. Лексика емоцій складає окремий шар у лексичній системі сучасної англійської мови, а тому актуальним є вивчення її функціонально-семантичного, контекстуально-інтерпретаційного й когнітивно-гносеологічного потенціалу.

Незважаючи на те, що проблемі емотивного складника тексту присвячено досить багато досліджень, у цій проблематиці є недостатньо висвітлені аспекти. Співвідношення понять емоції та експресії залишається нечітким і сьогодні. У лінгвістиці не вирішено питання про те, як емотивний компонент входить до лексичного значення слова. Разом з тим очевидним є те, що емоційне життя людини переломлюється в мові та її семантиці; у мові практично будь-яке слово може стати емотивним, а нейтральні слова, поєднуючись, одне з одним, можуть утворювати емотивні словосполучення і надфразові єдності.

Мета кваліфікаційної роботи – встановити особливості втілення емотивного змісту художнього тексту лексико-семантичними засобами.

Досягнення поставленої мети передчабає вконання таких **завдань**:

– з'ясувати теоретичні аспекти взаємозв'язку емоцій людини і мови;

- визначити роль емоцій у текстотворенні;
- окреслити специфіку експлікації емотивності як текстової категорії;
- прослідкувати процес номінації емотивних смислів вербальними одиницями;
- з'ясувати механізм маніфестації емотивної семантики лексичних одиниць в тексті повісті Г. Джеймса «Поворот гвинта».

Об'єктом дослідження ємовні одиниці вираження емоцій та емоційних станів у тексті художнього твору.

Предмет дослідження становлять лексико-семантичні засоби номінації, дескрипції та маніфестації емоцій та емоційних станів у тексті роману Г. Джеймса «Поворот гвинта».

Джерельною базою дослідження є текст роману Г. Джеймса «Поворот гвинта», допоміжними джерелами для ілюстративної верифікації теоретичних положень та висновків слугували тексти творів англomовних (Дж. Б. Шоу, Т. Драйзер, К. Мітчел, А. Крісті, О. Вайлд, П. Б. Шеллі, Ч. Діккенс, Дж. Фаулз).

Матеріалом аналізу є лексико-семантичні засоби вираження категорії емотивності в тексті.

Методологічною і теоретичною основою нашої роботи стали теоретичні положення, які є доведеними в сучасній науці: про єдність форми та змісту; про роль мови у формуванні картини світу; про єдність раціонального та емоційного в мисленні, свідомості та мові; про діалектичний зв'язок діяльності, мислення і мови; про когнітивний потенціал мови загалом та її окремих одиниць зокрема.

Основним **методологічним базисом** дослідження є соціогуманітарні студії, сконцентровані на вивченні виявів людського чинника в тексті (Л. С. Виготський, Ф. Денніс, К. Ізард, Е. Кассіерер, О. М. Леонтьєв, Л. А. Піотровська), психологічної природи мови (І. С. Кон, Б. Рассел, Ф. де Соссюр), психології, фізіології та омовлення емоцій (Ю. О. Александров, А. Вежбицька, О. С. Кубрякова, В. І. Шаховський).

Методи дослідження: у роботі використано комплексну методичку, в основу якої покладено методологічний *принцип антропоцентризму*, що тлумачить текст як вияв мовленнєвої діяльності та як середовище омовлення присутності людини; *інтердисциплінарний (міждисциплінарний) підхід* уможлиблює залучення положень та інструментарію суміжних дисциплін для аналізу матеріалу та формулювання висновків. Метод *лінгвістичного спостереження* залучений для виявлення мовних одиниць із семою емотивності; метод *суцільної вибірки* сприяв селекції матеріалу дослідження із текстових масивів; методи *дефініційного і контент-аналізу* дозволили встановити семантичну структуру емотивно маркованих одиниць; елементи *кількісного і статистичного аналізу* вжиті для увірогіднення емпіричних результатів.

Наукова **новизна** дослідження полягає в тому, що уперше на широкому фактичному матеріалі комплексно розглянуто проблеми семантики і функціонування емотивної лексики в англomовному художньому тексті; обгрунтовано теоретичні засади витлумачення категорії емотивності, зреалізованої в тексті за допомогою вербальних одиниць; встановлено роль емоцій у конструюванні змісту художнього тексту (на матеріалі повісті Г. Джеймса «Поворот гвинта»).

Теоретичне значення роботи полягає в тому, що її результати й висновки є внеском у розробку емотивності як текстової категорії. Робота розширює уявлення про англomовну картину світу і, зокрема, про вираження емоцій та емоційних станів лексичними одиницями.

Практичне значення одержаних результатів зумовлюється можливістю їх використання у викладанні лексикології англійської мови (розділ «Лексична семантика») та стилістики англійської мови (розділи «Семасіологічні стилістичні засоби», «Стилiстика авторського ідіолекту»), лінгвістичного аналізу художнього тексту, інтерпретації тексту, а також для написання студентських наукових робіт.

Поставлена мета і конкретні завдання визначили **структуру** роботи.

Вступ містить обґрунтування теми дослідження: у ньому визначаються актуальність, встановлюються мета і завдання, конкретизуються об'єкт і предмет дослідження. Вступ включає також відомості про джерельну базу, матеріал і методи дослідження, його новизну, теоретичне й практичне значення.

У **першому розділі** «Теоретичні засади вивчення емотивного тексту» розглядається взаємозв'язок емоцій і мови, прослідковується роль емоцій у процесі текстотворення, відображення емотивних смислів у лексичній семантиці, вплив контексту на актуалізацію емотивної семантики.

У **другому розділі** «Актуалізація емотивної семантики в художньому тексті» подається характеристика компонентів емотивного тексту, що маніфестують емоційне ставлення й реакцію, розглядаються особливості емотивної номінації, експресивні потенції слів, можливості реалізації емотивного коду в мовній грі.

У **третьому розділі** «Емотивність тексту роману Г. Джеймса «Поворот гвинта»» представлений аналіз емотивного простору тексту твору американського письменника кінця XIX – початку XX ст. Генрі Джеймса.

У **висновках** висвітлено підсумки проведеного дослідження й окреслено перспективи подальших наукових розвідок у розглянутій царині.

ВИСНОВКИ

Сучасне розуміння проблеми тексту в мовознавстві опирається на тлумаченні цієї мовної одиниці як складноструктурованого утворення в єдності його складників. Антропоцентром кожного художнього тексту є людина – автор, який відтворює образи людей – персонажів, участь яких у сюжетному розгортанні має на меті зацікавити інших людей – читачів. Таким чином, міжособистісне спілкування у трикутнику автор – (персонаж) – читач здійснюється за посередництвом вербального знака – тексту, що втілює усі атрибути людського чинника: ставлення, судження, оцінки, емоції.

Емоційний компонент регулює співвідношення всіх інших компонентів тексту з людським фактором комунікантів: їх психічним станом у момент спілкування, загальним емоційним настроєм, взаєминами. У нашій роботі сповідувався постулат В. І. Шаховського про те, що емотивна лексика, незалежно від питомої ваги емотивної семантики, має понятійний компонент. Емотиви виражають і емоцію, і поняття, пов'язане з цією емоцією.

Із поміж двох способів вираження емоцій: вербального (за допомогою мовних засобів) та невербального (міміка, жести, пантоміміка тощо), другий спосіб переважає над першим, оскільки емоція – короткотривале почуття, і ми нерідко відчуваємо труднощі, намагаючись підібрати найбільш влучні мовні засоби її вираження. Однак, незважаючи на яскравість кінетичної репрезентації емоцій, їх важко передати, не використовуючи для цього вербальні засоби. Тому особливої ваги в експлікації емоційного боку життя людини набувають мовні та мовленнєві засоби представлення емоцій, що доводить актуальність цієї кваліфікаційної роботи та її суголосність із сучасними напрямками лінгвістичних пошуків.

Слово привносить у художній текст усі свої системні лексичні, граматичні, структурні, валентнісні та інші властивості, а також наділяється функціональними характеристиками. Ставши елементом літературного твору (тексту), воно обростає новими, не притаманними йому раніше, властивостями,

зокрема: здатністю вступати в семантичні відношення з дистантно розташованими одиницями, одночасно реалізовувати не одне, а кілька значень, продукувати емоційно-оцінні компоненти значення під впливом синтаксичної структури речення і безпосереднього лексичного оточення і т.ін. Семантика слова набуває незвичайного об'єму, його інформативні можливості зростають. Твір словесного мистецтва стає носієм не тільки змістової, смислової, але й емоційної, естетичної інформації. Вдале контекстуальне використання лексичної одиниці не тільки передає авторське бачення навколишньої дійсності, а й викликає певні асоціації, оцінки, емоції у читача. Асоціативна валентність лексеми є основою створення чуттєвих уявлень про об'єкт дійсності – образів. Для розкриття додаткового (конотативного) змісту слова-образу необхідною умовою є контекст. Поза контекстом художня інформація втрачається.

Своєрідною особливістю психіки людини є те, що в процесі текстосприймання взаємодія семантичної та синтаксичної бази знань відбувається швидко та несвідомо. Ми не розбиваємо речення на дрібні синтаксичні структури, щоб потім відшукати в пам'яті значення кожного слова. Семантичний і синтаксичний аналіз відбувається одночасно. Такий процес створює набір обмежень, які допомагають читачеві найбільш адекватно сприйняти смисл речення. Тому можна констатувати, що контекстуальне сприйняття одиниць мови має під собою і психологічне підґрунтя.

Як засвідчив інтерпретативний огляд теоретичних джерел, така психофізіологічна реакція людини на зовнішні та внутрішні подразники, як емоційність, набуває мовного вираження через актуалізацію такої текстової категорії, як емотивність.

У ході проведеного дослідження були виявлені характеристики компонентів емотивного тексту, що виражають емоційні стосунки/ставлення/стан мовців з метою вивчення теоретичних аспектів взаємозв'язку емоцій людини й мови, визначення ролі емоцій в текстотворенні; подання загальної характеристики компонентів емотивного тексту; описи

основних емотивних смислів емотивної лексики текстів; аналізу особливостей емотивної номінації у творчості англомовних письменників; визначення емотивного простору у тексті роману Генрі Джеймса «Поворот гвинта».

Дослідження дозволило встановити, що в системних ознаках мовних одиниць закріплені універсальні емотивні смисли. Разом з тим, структура емотивної лексики не збігається в різних мовах, має національну специфіку. Англомовна вербалізація емотивності здійснюється різнорівневими мовними засобами: фонетичними, морфологічними, словотвірними, лексичними, синтаксичними, стилістичними, серед яких найбільш яскраво вираженим номінативним потенціалом наділені лексичні одиниці.

Як засвідчив проведений розгляд емотивно забарвленої лексики, вербальні одиниці із семою емотивності поділяються на лексику, що називає емоції; лексику, що описує емоції; лексику, що виражає емоції.

Емотивна лексика тісно пов'язана з оцінною, але для дослідження емотивної лексики обирати оцінні слова недоцільно. Підставою єдиної моделі опису всього корпусу емотивної лексики може слугувати сема емотивності. Вона бере участь у маніфестації емоцій у семантиці слова. Займаючи різні позиції в семній структурі слова, сема емотивності може бути головною категоріально-лексичною або залежною диференційною семою розмовного стилю. Почуття й емоції практично неможливо виразити за допомогою тільки одного мовного засобу. Емоційність зазвичай виражається у мовленні сукупністю мовних засобів різних рівнів.

У ході дослідження було встановлено, що лексеми, які мають у структурі свого значення емотивну сему й вступають у семантичні зв'язки і відношення з іншими лексемами, впливають на зміст усього висловлення й створюють емотивний простір тексту.

Аналіз емотивної лексики, вилученої з повісті Г. Джеймса «Поворот гвинта», засвідчив, що, за класифікацією К. Ізарда та В. І. Шаховського, співвідношення мовних одиниць для репрезентації емоцій є таким:

1) лексика, що називає емоції – 79 слововживань (з них *fear* – 11, *terror* – 6, *shock*, *wonder*, *love* – 6);

2) лексика, що описує емоції – 66 слововживань (з них *dear* – 14);

3) лексика, що виражає емоції – 29 слововживань (з них *dreadful* – 9).

Встановлені дані засвідчують, що оповідач віддає перевагу прямому називанню емоцій для адекватного відгуку гіпотетичного читача, що є цілком виправданим в межах обсягу тексту повісті.

Підсумовуючи проведені дослідження, слід констатувати, що існування законів, закономірностей, правил, тенденцій функціонування мови, як і її семантичних категорій, не підлягає сумніву. Пізнання лінгвістичних законів, закономірностей і правил, їх свідоме використання в мовленні сприяє збільшенню впливу, тобто прагматичної сили мовців, що має велике значення в навчальній, виховній роботі. Прагматичний ефект комунікації прямо залежить від мистецтва володіння правилами побудови емотивного тексту.

Емоції – явище багатогранне. Вони характеризуються суб'єктивністю та плинністю, що ускладнює процес їх опосередкування у мовленні. Аналіз емотивних мовних засобів і механізмів їх впливів на людину становить неабиякий інтерес для подальших досліджень у цій сфері. Окрім того, традиційний семантичний (компонентний) аналіз значень емотивів може бути доповнений розглядом їхніх когнітивних властивостей. Врахування ролі емотивно маркованих елементів у конструюванні концептуальної сітки художнього тексту може слугувати основою наступних розвідок із лінгвістики тексту та вивчення індивідуально-авторського ідіолекту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Александров Ю. О. Опущение эмотивности при переводе: интерференция или прагматическая адаптация? URL: http://www.phil.pu.ru/depts/02/anglistikaXXI_01/3.htm.
2. Амосова Н. Н. О некоторых типовых конструкциях в английском языке //Вестник ЛГУ. 999. Вып. 2.№ 8. С. 103–104.
3. Амосова Н. Н. Основы английской фразеологии. Ленинград: Изд-во Ленингр. ун-та, 1963. 208 с.
4. Апресян Ю. Д. Идеи и методы современной структурной лингвистики. Москва: Наука, 2001. 328с.
5. Арбекова Т. И. Лексикология английского языка. Москва: Высшая школа, 1977. 240 с.
6. Арнольд И. В. Семантическая структура слова в современном английском языке и методика её исследования. Ленинград: Просвещение, 1966. 191 с.
7. Арнольд И. В. Стилистика. Современный английский язык. Москва: Флинта, 2002. 384с.
8. Арутюнова Н. Д. Наивные размышления о наивной картине языка //Язык о языке. Москва: Языки русской культуры, 2000. С. 7–23.
9. Арутюнова Н. Д. Предложение и его смысл//Язык о языке. Москва: Языки русской культуры, 2000. С. 24–45.
10. Бабенко Л. Г. Лингвистический анализ художественного текста. Теория и практика: учебник. Москва: Флинта; Наука, 2003. 496 с.
11. Баранов А. Н. Введение в прикладную лингвистику. Москва: URSS, 2007. 357 с.
12. Барсукова И. В. Систематизация лингвистических концептов эмоциональных состояний //Вестник САМГУ. 2008. № 4 (63). С.3–18.
13. Бахтиозина М. Г. Языковое исследование взаимодействия образа автора и образа рассказчика в персонифицированных текстах //Сб. науч. и

науч.-метод. тр. каф. теории преподавания иностранных языков. Москва, 2008. Вып. 5. С. 11–16.

14. Бігунова Н. О. Позитивна оцінка: від когнітивного судження до комунікативного висловлювання: автореф. дис.... д-ра філол. наук: 10.02.04 «Германські мови». Одеса, 2018. 40 с.

15. Богин Г. И. Тексты, возникшие в ходе языковой игры //Филология. Краснодар: СО РАН, 2007. Вып. 10. С. 14–20.

16. Богуславский В. М. Оценка внешности человека. Москва: АСТ, 2004. 254с.

17. Бондарко А. В. Теория значения в системе функциональной грамматики. Москва: Языки славянской культуры, 2009. 736 с.

18. Валюсинская Э. В. Вопросы изучения диалога в работах советских лингвистов //Синтаксис текста. Москва: Наука, 1979. С. 299–313.

19. Васильев Л. Г. Рефлексия и представление содержания текста //Мысли о мыслях. Т.3. Ч.2. Новосибирск: СО РАН, 1999. С. 65–85.

20. Вежбицкая А. Сопоставление культур через посредство лексики и прагматики. Москва: Языки русской культуры, 2001. 293с.

21. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание. Москва: Русские словари, 1996. 197с.

22. Вердиева З. Н. Семантические поля в современном английском языке. Москва: Высшая школа, 1986. 118 с.

23. Веселовский А. Н. Вопросы теории и психологии творчества. Т. II. Вып. I. Харьков, 2003. 307с.

24. Вольф Е. М. Функциональная семантика оценки. Москва: Комкнига, 2006. 158с.

25. Выготский Л. С. Мышление и речь. Москва: Педагогика, 2004. 280с.

26. Выготский Л. С. Учение об эмоциях. Москва: Педагогика, 2006. 222с.

27. Гак В. Г. Грамматика и тип словаря //Слово в грамматике и словаре. Москва: Наука, 1984. С. 42–51.

28. Гак В. Г. К типологии лингвистических номинаций //Языковая номинация: общие вопросы. Москва: Наука, 2007. С. 35–44.
29. Гальперин И. Р. Информативность единиц языка. Москва: Высшая школа, 1974. 201 с.
30. Гальперин И. Р. К проблеме дифференциации стилей речи //Проблемы современной филологии. М., 1965. С. 49–56.
31. Гальперин И. Р. Очерки по стилистике английского языка. Москва: Наука, 1958. 459 с.
32. Гальперин И. Р. Системность контекстно-вариантных форм членения текста //Русский язык: текст как целое и компоненты текста. Москва: Наука, 1982. 318 с.
33. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования. Москва: Высшая школа, 2000. 192 с.
34. Гинзбург Р. С. Значение слова и методика компонентного анализа //ИЯШ, 1999. № 5. С. 20–24.
- Глаголев Н. Я. Языковая экономия и языковая избыточность в синтаксисе разговорной речи: автореф. дис. ...канд. филол. наук: 10.02.01 «Русский язык». Москва, 1967. 20 с.
35. Гнезділова Я. В. Емоційність та емотивність сучасного англомовного дискурсу: структурний, семантичний і прагматичний аспекти: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 «Германські мови». К., 2007, 190 с.
36. Гуревич П. С. Методологические основы психологии. Москва: МГУТУ, 2004. 124 с.
37. Гуревич П. С. Разрушительное в человеке как тайна //Анатомия человеческой деструктивности. Москва: Республика, 2004. С. 3–15.
38. Дьюи Дж. Реконструкция в философии: проблемы человека. Москва: Республика, 2003. 736 с.
39. Ершова С. Н. Категория эмотивности в жанре дневника //II Международные Бодуэновские чтения. Т.1.Казань: Изд-во Казанского университета, 2003. 346с.

40. Иванова И. П. Теоретическая грамматика современного английского языка. Москва: Высшая школа, 2006. 288 с.
41. Изард К. З. Психология эмоций. СПб.: Питер, 2007. 464с.
42. Ильин Е. П. Эмоции и чувства: [монография]. СПб.: Питер, 2007. 783 с.
43. Ильинская А. С. Знаковая типология языковых единиц, репрезентирующих эмоции в английском языке //Ползуновский вестник. Барнаул, 2006. Вып. 3. 105с.
44. Караулов Ю. Н. Лингвистическое конструирование и тезаурус литературного языка. Москва: Наука, 2009. 208 с.
45. Кассирер Э. Философия символических форм. Москва: Университетская книга, 2002. 950 с.
46. Козлов Е. В. Комикс как явление лингвокультуры: знак – текст – миф. Волгоград: ВолГУ, 2002. 220 с.
47. Козлов Е. В. Коммуникативность комикса в текстуальном и семиотическом аспектах. Москва: Наука, 1999. 368 с.
48. Колобаев В. К. Функциональный анализ слов широкой семантики в английской научной литературе //Вопросы анализа специального текста. Уфа: УГУ, 2003. 176 с.
49. Колшанский Г. В. О природе контекста //Вопросы языкознания. Вып. № 1. Москва: Наука, 2003. С. 48–52.
50. Колшанский Г. В. Соотношение субъективных и объективных факторов в языке. Москва: Наука, 2007. 153 с.
51. Комиссаров В. Н. Коммуникативная функция языка и осмысленность слова Текст //Коммуникативные единицы языка: Сборник научных трудов МГПИИЯ им. М. Тореза. М., 1985. Вып. 252. С. 129-138.
52. Комлев М. Г. Компоненты содержательной структуры слова. Москва: Комкнига, 2006. 192с.
53. Красных В. В. «Свой» среди «чужих»: мифилиреальность? Москва: ИТДГК «Гнозис», 2003. 375 с.

54. Кубрякова Е. С. Коммуникативная лингвистика и проблемы семантики //Коммуникативные единицы языка. Москва: Иностранные языки, 2000. С. 108–115.
55. Кутузов Л. Ф. Практическая грамматика английского языка. Москва: Вече, 2008. 448 с.
56. Кухаренко В. А. Интерпретация текста: учебник для студ. филол. спец. Одесса: Латстар, 2002. 292 с.
57. Левина О. А. Репрезентация эмоциональных состояний персонажей в английском художественном тексте: дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04 «Германские языки». М., 1999. 481 с.
58. Леонтьев А. А. Психофизиологические механизмы речи //Общее языкознание. Москва: Международные отношения, 2000. 443с.
59. Леонтьев А. Н. Психологическое исследование речи //Избранные психологические произведения: В 2 т.Т.1. Москва: Психология, 2009. 591 с.
60. Лукьянова Н. Н. Лингвистическая интерпретация текста как способ моделирования фрагмента языковой картины мира. Барнаул: Миф, 2000. 269 с.
61. Маслова В. А. К построению психолингвистической модели коннотации //Вопросы языкознания. 2009.№ 1. С. 19–22.
62. Медникова Э. М. Семантика слова. Новые аспекты //Формальные и семантические аспекты слова. Калинин, 2009. С. 10–17.
63. Миронова Н. Н. Дискурс-анализ оценочной семантики. Москва: НВИ-Тезаурус, 2007. 158с.
64. Михайловская В. Н. Эмоциональный компонент лексического значения слова и контекст //Теория и методика преподавания германских языков: сб. науч. тр. СПб.: Питер, 2002. С. 42–50.
65. Наер В. Семантическая несовместимость лексических единиц как источник информативности некоторых стилистических приёмов //Лингвистика текста. Вып. №103. Москва, 2006. С. 78–79.

66. Николаевская Р. Р. О функционировании существительного широкой семантики в современном английском языке //Иностранные языки в школе. № 6. Москва, 2001. С. 46–52.
67. Норман Б. Ю. Игра на грани языка. Москва: Флинта – Наука, 2006. 344 с.
68. Петрушевская Л. С. Чемодан чепухи: сказки и стихи. Москва: Эксмо, 2006. 448с.
69. Пименова М. В., Кондратьева О. Н. Концептуальные исследования. Введение: учеб. пособие. Москва: ФЛИНТА: Наука, 2011. 176 с.
70. Пиотровская Л. А. Эмотивные высказывания как объект лингвистического исследования. СПб.: Питер, 2004. 203с.
71. Пищальникова В. А. Мышление и речь //Общее языкознание: учебное пособие. Барнаул, 2001. С. 24–53.
72. Пищальникова В. А. Психолингвистика: хрестоматия. Москва; Барнаул: Изд-во Алт. ун-та, 2002. 293 с.
73. Плотников Б. А. Основы семасиологии. Минск: Высшая школа, 1984. 224 с.
74. Прозерский В. В. Критический очерк эстетики эмотивизма. Москва: Искусство, 1983. 174с.
75. Разинкина И. М. Стилистика английской научной речи//Элементы эмоционально-субъективной оценки. Москва: Международные отношения, 2002. 306 с.
76. Романова Т. В. Модальность. Оценка. Эмоциональность. Нижний Новгород: НГЛУ им. Н.А. Добролюбова, 2008. 309 с.
77. Санников В. З. Русский язык в зеркале языковой игры. Москва: Языки русской культуры, 1999. 544 с.
78. Сердобинцев Н. Я. Соотношение разговорной и книжной речи, приемы введения элементов разговорной речи в нехудожественные тексты произведений первой половины XVIII века. Пермь: Издательство Пермского государственного университета, 2003. 169 с.

79. Сердобинцев Н.Я. Структура стиля и структура стилистики //Основные понятия и категории лингвостилистики: сб. статей. Пермь, 1982. С. 61–71.
80. Слобин Д. И. Психолингвистика. Москва: Прогресс, 1976. 336с.
81. Степанов Ю. С. Концепты. М: Языки славянских культур, 2007. 248с.
82. Стивенсон Ч. Некоторые прагматические аспекты значения //Новое в зарубежной лингвистике. Вып. 16.Москва: Прогресс, 1985. С. 129–154.
83. Тодоров Ц. Введение в фантастическую литературу.Москва: Дом интеллектуальной книги, 1999. 144 с.
84. Уфимцева А. А. Слово в лексико-семантической системе языка. Москва: Наука, 1968. 272 с.
85. Уфимцева Н. В. Сознание, слово, культура//Коммуникативная лингвистика и коммуникативно-деятельностный подход к обучению языкам: памяти Г. В. Колшанского. Москва, 2000. С. 44–54.
86. Филимонова О. Е. Эмоциология текста. Анализ репрезентации эмоций в научном тексте: [Учебное пособие]. СПб.: Престо, 2007. 225 с.
87. Фишер Т. Философы с большой дороги. Москва: АСТ, 2002. 415 с.
88. Хализев В. Е. Теория литературы: учебник. Москва: Высшая школа, 2002. 437 с.
89. Харченко В. К. Разграничение оценочности, образности, экспрессии и эмоциональности в семантике слова //Русский язык в школе. № 3. Москва: Наука, 2006. С. 67–68.
90. Чайковська Є. Ю. Поняття «емотивність» та «експресивність» у мові науки //Лінгвістика ХХІ століття: нові дослідження і перспективи. Київ, 2010. С. 279–287.
91. Шаховский В. И. Значение и эмотивная валентность единиц языка и речи //Вопросы языкознания. № 6. 2004.С.29–33.
92. Шаховский В. И. Категоризация эмоций в лексико-семантической системе языка. Москва: ЛКИ, 2008. 208 с.

93. Шаховский В. И. Лингвистическая теория эмоций. Москва: Гнозис, 2008. 416 с.
94. Шаховский В. И. Типы эмотивной лексики //Вопросы языкознания. № 1. 2004. С.39–47.
95. Шаховский В. И. Эмоции: Долингвистика, лингвистика, лингвокультурология: монография. Москва: Книжный дом Либроком, 2010. 128 с.
96. Шаховский В. И. Эмоции – мысли в художественной коммуникации //Языковая личность: социолингвистические и эмотивные аспекты. Волгоград-Саратов, 2008. С. 81–131.
97. Шаховский В. И. Эмотивная семантика слова как коммуникативная сущность. Волгоград: Волгр. пед. ин-т, 1990. 167 с.
98. Шаховский В. И. Эмотивный код языка и его реализация //Коллект. монография [ред. В. И. Шаховский]. Волгоград, 2003. 108 с.
99. Шаховский В. И. Языковая личность в эмоциональной коммуникативной ситуации //Филологические науки. № 4. Москва: Наука, 2002. С. 59–67.
100. Шведова Н. Ю. Междометие как грамматически значимый элемент предложения //Вопросы языкознания. 1957. №1. С. 87–95.
101. Шехтер И. Ю. Учебное пособие для слушателей. Интенсивный курс обучения английскому языку по эмоционально-смысловому методу. Москва: Наука, 2001. 245 с.
102. Эмотивный код языка и его реализация //Н. С. Болотнова, А. А. Водяха, П. С. Волкова и др. Волгоград: Перемена, 2003. 174 с.
103. Якобсон Р. О. Лингвистика и поэтика. Москва: Айрис-пресс, 2005. 357 с.
104. Barnes J. Talking it over. Москва: АСТ, 2003. 252 с.
105. Cupchik G. C., Oatley K., Vorderer P. Emotional Effects of Reading Excerpts from Short Stories by James Joyce //Poetics. 1998. No 25. P. 363–377.

106. Danes F. Cognition and Emotion in the Discourse Interaction: A Preliminary Survey of the Field //Preprints of the Plenary Session Papers. – XIV International Congress of Linguists Organized under Auspices of CIPL, Berlin 10-15. August, 1987. Berlin, 1987. P. 272–291.

107. Danes F. Involvement with Language and in Language //Journal of Pragmatics: An Interdisciplinary Monthly of Language Studies. 1994. Vol. 22. P. 251–264.

108. Dennis F. Homo Loquens: Man as a Talking animal. Cambridge: Cambridge University Press, 1994. 306 p.

109. Eco U. De Superman au Surhomme. P.: Grasset, 1993. 217 p.

110. Farb P. What happens when people talk. New York, 2001. 208 p.

111. Lefèvre P. Vers une théorie de la B.D. //L'Image B.D. Louvain, Van Evenstraat (Belgique): Open Ogen, 1991. P. 5–9.

112. Trask R. L. A Dictionary of Grammatical Terms in Linguistics. London: Routledge, 1993. 352 p.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

113. Лингвистический энциклопедический словарь /[гл. ред. В. Н. Ярцева]. Москва: Советская энциклопедия, 1990. 685 с.

114. Словарь лингвистических терминов /[под ред. О.С. Ахмановой]. Москва: Советская энциклопедия, 1969. 808 с.

115. Толковый словарь русского языка /[сост. С. И. Ожегов, Н. Ю. Шведова]. Москва: Аз, 1996. 928 с.

116. Ужченко В. Д. Фразеологічний словник української мови. Київ: Освіта, 1998. 224 с.

117. Фразеологический словарь русского языка /[под ред. А. И. Молоткова]. Москва: Советская энциклопедия, 1968. 544 с.

118. Duden. Deutsches UniversalWörterbuch. Duden, 2004. 1816 s.

119. Hornby A. Oxford Advanced Learner's Dictionary. Oxford: Oxford University Press, 2001. 1552 p.

120. Longman Dictionary of Contemporary English. URL: http://en.potiori.com/Longman_Dictionary_of_Contemporary_English.html.

121. Longman Dictionary of Language and Culture. Longman, 1993. 1600 p.

122. Macmillan English Dictionary for Advanced Learners: Macmillan Education, 2007. URL: http://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/screw_17#a-turn-of-the-screw

123. Norrman R. The Insecure World of Henry James's Fiction: Intensity and Ambiguity. New York: St. Martin's Press, 1982. 216 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

124. Christie A. Puzzles. Москва: Айрис-пресс, 2008. 224 p.

125. Dickens Ch. Dombey and Son. Wordsworth Classics, 1999. 848 p.

126. Dreiser T. An American Tragedy. New York: Oxford University Press, 2006. 896 p.

127. Fisher T. Thought Gang. London: Random House, 2007. 311 p.

128. Fowles J. The Collector. Moscow: Orion, 2004. 108 p.

129. James H. The Turn of the Screw. New York: The Macmillan Company, 2009. 192 p.

130. Mitchell K. Gone with the Wind. New York: Warner Books Press, 2002. 760 p.

131. O'Connor. Revelation. New York: University of Missouri Press, 2007. 492 p.

132. Shaw G. B. Pygmalion. New York: Dover Publications, 2004. 96 p.

133. Shelly P. The Cloud. London: Random House, 2008. 256 p.

134. Wilde O. Happy Prince and other Stories. London: Penguin Books Ltd, 2007. 224 p.